

(цілеспрямовано під впливом власників таких каналів або підсвідомо), що не обмежене державними кордонами України. Таке поле формується в середині країни на всіх рівнях: від локального до національного рівня, проте вплив на його наповнення мають зовнішні по відношенню до України актори – прикордонні держави, провідні держави світу, недержавні актори світової політики. Можна зазначити, що інформаційний простір України складається з таких інформаційних полів, які накладаються один на одне, як: 1) інформаційне поле територіальних громад та локальних територій, 2) інфополе регіонів та великих міст, 3) офіційний дискурс державної влади та її центральних інститутів; 4) поле впливу геополітичних суб'єктів та зовнішніх аттракторів. Слід зауважити, що інформаційний простір в середині держави не дорівнює її державним кордонам, а може бути меншим за них (напр. в Україні), або, навпаки, більшим (напр., США, РФ).

За таких умов, політика формування і просування іміджу України за своєю природою конфліктогенна через наявність в її інформаційному просторі декількох центрів (як внутрішніх, так і зовнішніх), що формують сприйняття нашої держави як в очах самих українців, так і закордонних стейкхолдерів.

Література

1. Буньківська О. В. Інформаційний простір: соціокультурна сутність, стан та проблеми функціонування в Україні : автореф. дис. ... канд. культурології : 26.00.01. Київ, 2009. 22 с.
2. Бурдье П., Вакан Л. Рефлексивна соціологія. Частина II. Чиказький воркшоп / пер. з фр. : А. Рябчук. Київ : Медуза, 2015. 224 с.
3. Литвиненко О. В. Інформаційний простір як чинник забезпечення національних інтересів України : монографія / О. В. Литвиненко, І. Ф. Бінько, В. М. Потіха. Київ : ІМВКУ ім. Т. Шевченка, 1998. 145 с.

УДК: 004.056

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

Н. В. Пряхіна, Ю. В. Бойко

В умовах сучасності соціальні мережі становлять собою певний майданчик для зростання рівня активності суспільства. Цей розвиток виражається у соціальній реалізації громадян, у їх самовираженні та вдосконаленні. Поширення соціальних інтересів на мережевих майданчиках зумовило суттєві зміни у трактуванні інформаційних обмінів на рівні суспільства. До найважливіших характеристик цього процесу відносять зростання обсягів інформаційних потоків, що тим самим ускладнює процес контролювання з точки зору державної інформаційної безпеки. Також, як наслідок обміну інформації за допомогою мережевих майданчиків, з'являються нові види комунікації, які поєднують в собі масові та індивідуальні характеристики впливу. Таким чином демократизація суспільства на сучасному етапі унеможлиблює використання старих методик, тому системи державного контролю не можуть у повній мірі та вчасно реагувати на динамічні зміни в інформаційному просторі [1].

Різке зростання популярності соціальних мереж викликає різке зростання інтересу дослідників до їх особливостей, сутності та значення для суспільства. Як зазначав С. І. Даниленко «простір для комунікації у соціальних мережах, в аспекті теорії та практики демократичного суспільства, стає невід'ємною складовою громадської сфери, що є відкритою для усіх членів суспільства, при обміні інформацією між громадянами та для публічних дебатів». На сьогоднішній день існує безліч досліджень та напрацювань у галузі розкриття особливостей функціонування соціальних мереж на засадах

громадянського суспільства. Зокрема це роботи С. І. Даниленка, Є. Пілата, О. В. Маліса, А. М. Готуна, М. Кастельса, Й. Масуда та ін. У свою чергу, зі стрімким розвитком популярності соціальних мереж, зростає уразливість комунікаційно-інформаційної структури суспільства. Все частіше вони набувають ролі об'єкта та майданчика інформаційних агресій та воєн.

Соціальні мережі в аспекті забезпечення державної безпеки вимагають особливої уваги, оскільки присутність державних установ у них незначна, а діяльність правових установ, що орієнтовані на інформаційну сферу, менш ефективна у зв'язку із використанням ними застарілих технологічних процесів. При розгляді питання забезпечення державної безпеки варто враховувати деякі особливості мережевих майданчиків на сучасному етапі їх розвитку.

По-перше, сторінки у соціальних мережах мають більшість політиків, лідерів партій, чиновників та державних діячів. У даному аспекті вони являють собою неформальний засіб комунікації, за допомогою якого публічна особа може не лише транслювати події та заяви, а й знаходитись «ближче до народу». Однак, як і будь-який механізм спілкування, соціальні мережі все більше стають необхідністю та формальністю, яка потребує постійного вдосконалення механізмів.

По-друге, «безцензурне» поширення інформації надає користувачам переваги у викладенні матеріалів у режимі реального часу, тобто будь-яка сенсаційна новина може потрапити у інтернет-простір з мінімальним часовим відривом. Однак на противагу цьому, стає значно складніше приховувати та видозмінювати інформацію, що вже існує на мережевих майданчиках.

По-третє, за допомогою мережевих додатків можливо формувати групи та спільноти, що тим самим збільшить швидкість поширення інформації та обсяги охоплення суспільства. Такі переваги можна використовувати як у цілеспрямованих інтересах, так і для шкідливого впливу на національну безпеку держави [2].

Беручи до уваги усі аспекти діяльності соціальних мереж можливо дійти до висновку, що вони можуть становити собою сучасний інструмент для маніпулювання громадською думкою та впливати на настрої, що існують на сьогоднішній день у суспільстві. За допомогою них також стало можливим залучення більшої кількості населення до проблем та соціально важливих питань [3].

Варто також враховувати той факт, що усі сторінки інформаційних агресорів, діяльність яких може загрожувати національній безпеці держави, можуть впливати на суспільство лише шляхом інформаційних атак, видозмін інформації, чи взагалі, поширювати фейкові дані. Однак, як і будь-яку неправдиву інформацію, такі атаки можливо спростовувати, висвітлюючи події та дані, що відбувались насправді, тим самим отримуючи від користувачів довіру. У свою чергу, такі сторінки, на відміну від органів державної влади, не мають у своєму розпорядженні необхідної кількості фінансових, адміністративних та правових ресурсів [4].

Враховуючи усю вищезгадану інформацію, для забезпечення державної безпеки, необхідно:

- розширювати та вдосконалювати подання в соціальних мережах інформації, яка стосується політичної, економічної, екологічної та правової діяльності країни;
- забезпечити інформаційну підтримку та обслуговування органами держави населення за допомогою мережі Інтернет;
- впроваджувати та розвивати сучасні комп'ютерні технології в системі державного управління;
- не допускати поширення інформації, яка заборонена на законодавчому рівні;
- удосконалювати правове врегулювання поширення, обробки та збереження електронної інформації, врегульовувати законодавчо питання інтелектуальної власності та посилювати відповідальність за порушення законів що до порядку доступу до інформаційних ресурсів [3].

Таким чином, соціальні мережі становлять собою потужний інструмент впливу як з боку державних органів, так й з боку населення. Усе частіше воєнні дії проходять на мережевих майданчиках, що значно ускладнює процес протидії з агресорами. Державі, у свою чергу, варто враховувати такі видозміни військових дій та не недооцінювати масштабність можливостей соціальних мереж, постійно удосконалюючи та врегульовуючи проблеми за допомогою потужного чинника – законодавства.

Література

1. Горова С. В. Проблеми інформаційної безпеки в соціальних мережах.
2. Проблеми суспільної безпеки в процесі розвитку соціальних мереж: URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1745:problemi-suspijnoji-bezpeki-v-protsesi-rozvitku-sotsialnikh-merezh&catid=78&Itemid=412
3. Семененко І. О. Правові механізми використання соціальних мереж у публічному управлінні.
4. Довгань О. Д. Соціальні мережі як чинник впливу на інформаційну безпеку.

УДК 338(045)

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ТА СПІВПРАЦЯ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ

Н. В. Прямухіна, А. В. Галайко

Європейська інтеграція є ключовим та незмінним зовнішньополітичним пріоритетом України, а подальший розвиток та зміцнення відносин між Україною та ЄС базується на принципах політичного об'єднання та економічної інтеграції.

Слід усвідомлювати, що Європейська інтеграція – це цивілізаційний вибір України, одна з ключових вимог Революції Гідності. Вона посідає особливе місце в системі зовнішньополітичних пріоритетів України.

Для України європейська інтеграція є способом модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій та новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників, виходу на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід'ємна частина Європи, Україна керується моделлю соціально-економічного розвитку, що діє у провідних європейських країнах [2,3].

Політичні преференції щодо інтеграції України до ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розвитку демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство в ЄС відкриє шлях колективним структурам спільної безпеки Європейського Союзу, забезпечить ефективну координацію дій з європейськими державами у галузі експортного контролю та нерозповсюдження зброї масового знищення, дасть можливість активізувати співпрацю у боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, торгівлею наркотиками [1].

Основним стратегічним документом для досягнення цих цілей є Угода про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншого боку, а також порядок денний Україна – ЄС Асоціація. Угода про асоціацію визначає новий формат відносин між Україною та ЄС та служить стратегічним орієнтиром для систематичних соціально-економічних реформ в Україні та глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, яка є